

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/384/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7814209304
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Tutko
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7814209304.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Tutka a sudcov JUDr. Ladislava Čakociho a JUDr. Slávky Zborovjanovej, v právnej veci žalobcu Quantum Credit a.s. so sídlom v Bratislave, Tomašíkova č. 23/C, zastúpeného obchodnou spoločnosťou PERSPECTA Lega, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Tomašíkova č. 23/C, proti žalovanému Petrovi Milkovi, bytom v Kunovej Teplici č. 118, o zaplatenie 448,10 eura s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 11.11.2014 č.k. 9C 317/2014-30 takto

r o z h o d o l :

P o t v r d z u j e rozsudok v zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 199,15 eura s 5,15% úrokom z omeškania od 31.10.2014 do zaplatenia s tým, že povolil žalovanému splácať dlh v mesačných splátkach po 10,-eur vždy do posledného dňa toho ktorého mesiaca počnúc od 1.12.2014 do splatenia dlhu pod následkom straty výhody splátok v prípade neuhradenia ktorejkoľvek splátky a žalobu v prevyšujúcej časti zamietol. Ohľadom trov konania vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Týmto rozsudkom rozhodol súd prvého stupňa o peňažnom nároku žalobcu titulom zmluvy o pripojení.

Pri rozhodovaní vychádzal súd prvého stupňa zo zistenia, že právny predchodca žalobcu Slovak Telecom a.s. so sídlom v Bratislave uzavrel so žalovaným dňa 18.8.2011 zmluvu o pripojení predmetom ktorej bolo poskytnutie mobilných hlasových služieb program PODLA SEBA 3 a dňa 18.8.2011 Dodatok k zmluve o pripojení predmetom ktorého bolo poskytnutie zľavy na mobilný telefón Sony Ericsson v lehote viazanosti 24 mesiacov. Na základe uvedenej zmluvy Slovak Telecom poskytol žalovanému plnenie riadne a včas, avšak žalovaný neuhradil jednotlivé faktúry a tým porušil zmluvnú povinnosť, z čoho následne vyplýva povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu. Jednalo sa o faktúry splatné dňa 3.12.2012 na sumu 248,95 eura, dňa 3.10.2011 v sume 67,50 eura a dňa 3.11.2011 rovnako v sume 131,65 eura. Ďalej vychádzal súd prvého stupňa zo zistenia, že žalobca nadobudol uvedenú pohľadávku na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 20.11.2013. Na základe uvedených zistení a po vykonanom dokazovaní dospel súd prvého stupňa k záveru, že nárok žalobcu je čiastočne dôvodný. Mal za preukázané, že žalovaný tým, že riadne a včas neuhradil platby za služby poskytnuté žalobcom na základe faktúry splatnej dňa 3.10.2011 a dňa 3.11.2011 porušil zmluvné podmienky a takto došlo k vzniku nedoplatku za neuhradené služby. Súd preto zaviazal žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy za neuhradené služby v sume 199,15 eura. Žalovaný je povinný túto sumu zaplatiť aj s úrokmi z omeškania podľa § 511 ods. 2 Obč. zákonníka a to 31.10.2014 do zaplatenia, keďže žalobca v konaní nepreukázal,

že pokus o zmier resp. inú výzvu na plnenie doručil žalovanému pred týmto dátumom, preto súd vo zvyšnej časti žalobu ohľadom zaplatenie úrokov z omeškania zamietol.

Z obsahu dodatku k zmluve o pripojení vyplýva, že medzi účastníkmi zmluvy bola dohodnutá zmluvná pokuta vo výške 248,95 eura. Faktúrou splatnou dňa 3.12.2012 právny predchodca žalobcu faktúroval žalovanému zmluvnú pokutu v sume 248,95 eur. Z bodu 4 predmetného dodatku k zmluve vyplýva, že v prípade porušenia akékoľvek povinnosti uvedenej v bode 1 písm. b/, v bode 2/ tohto dodatku, alebo v článku 3.6 všeobecných podmienok, alebo v článku 5 bod 5.2 písm. a/ - c/ všeobecných podmienok, v dôsledku ktorej dôjde k následnému vypojeniu SIM-karty zo strany podniku, je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 tohto dodatku. Podľa názoru súdu takýto spôsob dojednanja zmluvnej pokuty dodatku k zmluve predstavuje neurčitý okruh rôznych porušení zmluvy zo strany spotrebiteľa a takto predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Právny predchodca žalobcu dohodol za porušenie akékoľvek zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, ktorej výška je nemenná bez ohľadu na to, aký čas zostáva do konca doby viazanosti a v tomto dojednaní sa tiež prejavuje nepríjemnosť takto dohodnutej sankcie. Z uvedeného dôvodu preto súd považoval za absolútne neplatný právny úkon v zmysle § 39 Obč. zákonníka s poukazom na ust. § 53 ods. 1 a § 53 ods. 4 Obč. zákonníka dohodnutú v dodatku v zmluve o pripojení a v preto v tejto časti žalobu spolu s príslušenstvom zamietol.

Vychádzajúc z ust. § 160 ods. 1 O.s.p. súd povolil žalovanému dlžnú sumu splácať mesačne v splátkach po 10,-eur, vychádzajúc z jeho osobných, majetkových a zárobkových pomerov.

Výrok o náhrade trov konania odôvodnil s poukazom na ust. § 142 ods. 2 O.s.p., nakoľko každý z účastníkov mal v konaní úspech len čiastočný.

Proti tomuto rozsudku v zamietajúcom výroku ohľadom priznaných úrokov z omeškania podal včas odvolanie žalobca. Žiadal, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa v zamietajúcom výroku zmenil tak, že žalobe v plnom rozsahu vyhovie, a prizná mu náhradu trov konania. V odvolaní uviedol, že žalovaný uzatvoril s jeho právnym predchodcom dňa 18.8.2011 zmluvu o pripojení s dodatkom k zmluve, v ktorom bolo dohodnuté, že v prípade ak si žalovaný nebude plniť svoje zmluvné povinnosti v rámci doby viazanosti, ktorá bola 24 mesiacov, má podnik právo na fakturáciu dohodnutej zmluvnej pokuty, ktorá je vo výške 248,95 eura. Vzhľadom k tomu, že žalovaný si zmluvné povinnosti neplnil, porušil zmluvnú povinnosť, k čomu následne vyplynula povinnosť zaplatiť podniku zmluvnú pokutu v uvedenej výške. Je nesporné, že žalovaný si povinnosti zo zmluvy na ktoré sa zaviazal slobodne neplnil. Takéto konanie možno považovať za absolútne nekorektné a protiprávne. Dané konanie absolútne potláča význam podnikateľskej podstaty, resp. budovanie súkromného sektora. Právny predchodca si absolútne oprávnené a v súlade so zákonom dohodol so žalovaným zmluvnú pokutu pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti. Nakoľko táto dohoda má písomnú formu a je v nej taktiež určená výška zmluvnej pokuty, možno konštatovať platnosť tejto dohody. Žalovaný člen podpisom potvrdil dohodu o zmluvnej pokute a tým pádom bol uzročený s možnosťou jej uplatnenia. Ak v bode 4/ v dodatku k zmluve o pripojení sa nachádza slovné spojenie „v prípade porušenia akékoľvek povinnosti“ myslí sa tým porušenie akékoľvek povinnosti z povinností následne vymenovaných. Tieto povinnosti sa nachádzajú v článkoch dodatku k zmluve o pripojení a vo vybraných ustanoveniach všeobecných podmienok, ktoré tvoria neoddeliteľnú časť zmluvných dokumentov. Trvá na tom, že toto ustanovenie dodatku ohľadom zmluvnej pokuty je určité a zrozumiteľné a z toho dôvodu platné. Zmluvnú pokutu nemožno považovať za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti. Daná dohodnutá zmluvná pokuta nenapĺňa ani jeden z vymenovaných prípadov neprijateľných zmluvných podmienok v ust. § 53 ods. 4 Obč. zákonníka. Ďalej žalobca uviedol, že aj napriek tomu, že v danom prípade ide o formulárové zmluvy, ich udanie zo strany účastníka stále ostáva iba na jeho slobodnom rozhodnutí. Tento nie je nijakým spôsobom nútený vstúpiť do zmluvného vzťahu, čo by založilo priestor pre posúdenie právneho vzťahu ako absolútne neplatného z dôvodu absencie slobodnej vôle. Je nepopierateľne faktom, že podnik v daných vzťahoch vystupuje s lepším a profesionálnejším informačným základom, čo nakoniec vyplýva z jeho postavenia. Na druhej strane však potencionálny účastník má právo na relevantné informácie zo strany podniku na základe ktorých sa rozhodne, či vstúpi do zmluvného vzťahu. Vo vzťahu k úroku z omeškania žalobca uviedol, že zo žiadneho predpisu nevyplýva povinnosť pre veriteľa domáceho dlžníka uhradiť dlžné sumy v rámci mimosúdneho konania, teda upovedomiť dlžníka o jeho dlhoch. Každý dlžník má povinnosť riadne a včas plniť svoje záväzky a toto svoje plnenie si riadnym spôsobom sledovať, nakoľko on je ten, ktorý v tejto časti záväzkového vzťahu vystupuje ako

Na základe podaného odvolania odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v zamietajúcom výroku a konanie mu predchádzajúce podľa § 212 ods. 1,3 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Odvolací súd je v prejednávanej veci toho názoru, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, ak dospel k záveru, že spôsob dojednaní zmluvnej pokuty predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorý následne aj správne právne posúdil, ak žalobu zamietol. Ani počas odvolacieho konania nedošlo k zmene skutkového ani právneho stavu, preto odvolací súd na skutkové zistenia a na právne normy, ktoré použil súd prvého stupňa poukazuje a v celom rozsahu sa s nimi stotožňuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

K odvolaniu žalobcu je potrebné uviesť, že toto nemožno považovať za dôvodné ak vychádza z názoru o určitosť dojednaní zmluvnej pokuty.

Zmluvná podmienka zaväzujúca žalovaného na zaplatenie zmluvnej pokuty je pre rozpor s ust. § 53 Občianskeho zákonníka neplatná, pretože spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalovaného ako spotrebiteľa. Zmluvná podmienka ohľadom zmluvnej pokuty nebola individuálne dojednaná, čo vyplýva aj z rozhodovacej činnosti súdu, ktorý rieši stovky sporov, kde vystupuje žalobca alebo jeho právny predchodca a uplatňuje si právo na zaplatenie zmluvnej pokuty. Zmluvy o poskytovaní služby sa líšia svojím obsahom len v údajoch o spotrebiteľovi, v programe služieb, aktivovaných službách, výške zľavnených mesačných poplatkov, v dobe viazanosti a zmluvnej pokuty. Tieto zmluvy sú formulárovými zmluvami do ktorých sa údaje dopisujú. Žalobca v konaní nepreukázal, že by boli zmluvné podmienky individuálne dojednané.

Žalovaný ako spotrebiteľ sa zmluvou o poskytovaní služby zaviazal zaplatiť zmluvnú pokutu za akékoľvek porušenie povinnosti z jeho strany, pričom nebola dohodnutá zmluvná pokuta pre právneho predchodcu žalobcu v prípade, že by on porušil ustanovenia zmluvy. Táto okolnosť spôsobuje nerovnováhu zmluvných vzťahov a jej neprijateľnosť, čo spôsobuje jej neplatnosť.

Dohodnutá zmluvná podmienka navyše zaväzuje žalovaného zaplatiť zmluvnú pokutu počas celej doby viazanosti aj v tom prípade, ak by žalovaný porušil zmluvu hoci v posledný deň viazanosti. Zmluvná pokuta teda nebola odstupňovaná, ale mala sa uplatniť v plnej výške pri hocikakom porušení povinnosti a v hociktorom čase od uzavretia zmluvy do uplynutia 24 mesiacov. Takéto dojednanie je v rozpore s ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Žalobca teda nemal právo na zaplatenie zmluvnej pokuty, ktorú si uplatňoval v sume 248,95 eura, keďže si ju uplatňoval na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky.

Súd nepopiera význam zmluvnej pokuty, avšak v konkrétnom prípade sa jednalo formulárovú zmluvu, kde zmluvná pokuta bola zapracovaná v texte zmluvy, resp. v dodatku k zmluve a žalovaný nemohol ovplyvniť zmluvný vzťah v prípade, že sa rozhodol zmluvu uzavrieť. Zmluvná podmienka, a to zmluvná pokuta nebola individuálne dojednaná. Vzhľadom na to, že zmluvná pokuta postihovala žalovaného vždy pri porušení zmluvnej povinnosti bez ohľadu na časové hľadisko, takáto zmluvná podmienka bola neprijateľná, preto nemohla byť poskytnutá ochrana žalobcovi v podobe priznania zmluvnej pokuty.

Zmluvná pokuta, ktorá plní funkciu paušalizovanej náhrady škody je aj sankciou. Spôsob jej dojednaní a jej výška však musí plne rešpektovať zásadu rovnosti právneho vzťahu, ako aj princíp proporcionality. Právny predchodca žalobcu ponúka svoje služby spotrebiteľom prostredníctvom štandardných zmlúv, ktoré má vopred pripravené a v ktorých spotrebiteľia zmluvné podmienky nemôžu ovplyvniť. To platí aj pre zmluvnú pokutu, ktorú dodávateľ žiada od spotrebiteľa zaplatiť vždy v nezmenenej výške bez ohľadu na to, aký čas zostáva do konca doby viazanosti. Teda reálne môže nastať situácia, že spotrebiteľ zaplatí 23 paušálnych mesačných poplatkov, zostáva mu už iba jeden poplatok a pre jeho nezaplatenie uplatní žalobca rovnakú zmluvnú pokutu, ako v prípade omeškania sa spotrebiteľa už hneď na úvod dvojročného zmluvného vzťahu. Podmienky, za akých dodávateľ dohoduje zmluvnú pokutu v štandardných zmluvách, poškodzujú spotrebiteľa. V štandardných formulárových zmluvách totiž dodávateľ pre spotrebiteľa v neprehľadnej, zložito formulovanej a miniatúrnymi písmenami písanej forme (tak ako aj v prejednávanej veci) zapracuje také zmluvné dojednaní, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a v ktorých dodávateľ predpokladá, že uniknú pozornosti spotrebiteľa.

Vzhľadom na zohľadnenie všetkých týchto skutočností dospel súd prvého stupňa k správnej závere o neprijateľnosti, že dohoda účastníkov o zmluvnej pokute v zmluve je neprijateľná zmluvná podmienka a teda ako taká je neplatná.

Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že nie sú dané žalobcom uvádzané odvolacie dôvody preto odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 219 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Výrok o trovách odvolacieho konania vyplýva z ust. § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. podľa ktorých právo na náhradu trov odvolacieho konania má úspešný účastník v danom prípade žalovaný, ktorému však v súvislosti s odvolacím konaním trovy nevznikli, preto odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal.

Uvedené rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.